

Årsmelding for 2023 for Østensjø historielag

Årsmøte for foreningsåret 2022

Årsmøtet for 2022 ble holdt på Nordre Skøyen hovedgård torsdag 23. mars.

Etter årsmøtet var det foredrag ved Frode C. Jakobsen (se under foredrag nedenfor).

Årsmeldingen og tidligere meldinger ligger på www.ostensjo-hist.no

Styret i 2023

Leder og kasserer: Knut Helge Midtbø

Styremedlemmer: Kari Ravnaas, Roger Pihl, Frode C. Jakobsen, Liv Thorstensen og Lars B. Kristofersen

Varamedlem: May Wibecke Birkeland.

Revisor Marit Walløe, Valgkomite: Leif-Dan Birkemoe, Erling Pettersen og Bjørn Lilleeng.

web-side

Du finner denne på <http://www.ostensjo-hist.no/>.

Ny logo og ny rull opp (roll up)

Katja Pihl har designet både logoen og ny rull-opp. Vi er svært fornøyd med designjobbene hun gjorde for oss.

25-årsjubileum

Foreningen har passert 20 år i stillhet. Pandemien får ta noe av skylda. Vi håper på at vi kan få til en skikkelig festkveld høsten 2024.

Styremøter og økonomi

Det er avholdt styremøter etter behov og i tillegg gjort avtaler på e-post. I 2023 fikk laget støtte på 3000 kr fra bydel Østensjø til bydelsdagene i august 2023. Vi brukte midlene til tre nye rull-opper med samlet tema «Nøklevann Rundt» designet av Frode Jakobsen og Even Saugstad i samarbeid. Tema for de tre er: *Rustadsaga*, *Katisa*, og *Sarastua fra Sarabråten*.

Årboka har nå etter fem utgaver virkelig blitt kjent. Vi tilskriver den mye av æren for at vi har fått inn ganske mange nye medlemmer. Vi har også i 2023 purret utestående kontingent. Det ser ut til at en del glemmer å betale innen fristen. Etter en purrerunde renner pengene inn!

Medlemsøkningen og billig trykking har stabilisert økonomien i 2023 da vi gikk med et lite overskudd (2119 kr.).

Regnskap og revisjonsrapport ligger på hjemmesida <http://www.ostensjo-hist.no/> sammen med tidligere regnskap.

Årbøker

I september 2023 var årbok nummer fem ferdig og den ble lansert på Deichman Oppsal 9. oktober. Rundt 50 var møtt fram og fikk presentert alle artiklene. Nesten alle forfatterne stilte opp. Vi sparte porto og spanderte kaffe og kanelboller på de som kom.

Østensjø lokalhistoriske bilder

Prosjektet digitaliserer og sikrer lokalhistoriske bilder for ettertiden. Det legges stor vekt på dokumentasjon (metadata). Bildene legges fortløpende på nettstedet til Østensjø lokalhistorisk bilder. Driften skjer i et samarbeid mellom Østensjø historielag og Østensjøvannets venner. Deichman trakk seg i 2021/2022 ut fra den avtalen som vi hadde inngått med dem, og vi måtte finne et nytt sted å plassere databasen vår.

I 2022 etablerte vi drift på vår egen server med konsulenthjelp fra Lasse Bergholmen og støtte fra Østensjø bydel. I 2023 bestemte vi oss for å bytte igjen, nå til en felles løsning som driftes for mange av de største historielagene i Oslo (Dette er organisert av Fellesrådet for historielagene i Oslo der vi er medlem). Alt er basert på Omeka databaser. Fordelen med fellesløsningen er at det igjen blir mulig å lete på tema i alle lagene sine databaser med ett felles søk.

I 2023 fikk vi også flytta arkivet med papirkopier og annet fra Deichman Oppsal til Bakkehavn gård. Gården disponeres av Østensjø vannets venner nå.

I 2024 planlegger vi å samle en gruppe rundt bildebasen og spre kompetansen vi har på flere.

Deltakelse i samarbeidet *Sarabråtens venner*

Denne gruppa som etter hvert tok navnet *Sarabråtens venner* kom sammen første gang 7. april 2010. Gruppa består av enkeltmedlemmer som representerer DNT Oslo og omegn, Nøkle vann ro- og padleklubb, Østmarkas venner og Østensjø historielag. I tillegg er noen som frittstående medlemmer. Formålet med gruppa er å bidra til å øke engasjementet omkring Sarabråten og stedets historie. Gruppa arrangerer også dugnader der arbeidet planlegges i samarbeid med Bymiljøetaten. Frivillig dugnad er et sosialt samlingspunkt og utgjør et supplement til det omfattende arbeidet som gjøres av etaten.

På etatens plan står nå en nødvendig sikring av grunnmuren til Dragestilvillaen. Arbeidet er i skrivende stund ikke påbegynt.

Det planlegges en ny Sarabråtenkveld i samarbeid mellom oss og Sarabråtens venner 31. oktober 2024 i Konfirmantsalen i Bøler kirke.

Knut Helge Midtbø representerer fortsatt historielaget i gruppa.

Samarbeid med Østensjøvannets Venner, Hellerud historielag, Søndre Aker historielag og Østensjø teaterselskap.

Vi har et godt og omfattende samarbeid med Østensjøvannets venner og vi er nå fast tilstede på Østensjødagen på Bakkehavn gård tidlig i september hvert år. Vi samarbeider også med Hellerud historielag og Søndre Aker historielag om arrangementer.

28. februar 2019 ble det stifta en egen organisasjon (Østensjø teaterforening) som skal videreføre Spillet om Sarabråten og også sette opp andre teaterstykker i bydelen. Spillet ble satt opp igjen i september 2023. Flere av historielagets medlemmer var å finne på bak og foran scenen også denne gangen.

Samarbeid gjennom Fellesrådet for historielagene i Oslo

Vi vedlikeholder fortsatt web-sida til Fellesrådet (www.oslohistorie.pair.com). Vi deltar også aktivt på de halvårlige møtene i dette rådet.

Deltakelse i Kulturutvalget for Østensjø bydel

Kulturutvalget ble lagt ned mot slutten av 2021 etter at bydelen fant ut av slike oppgaver måtte overtas til valgte organer og ikke kunne utføres av et utvalg oppnevnt av lokale organisasjoner.

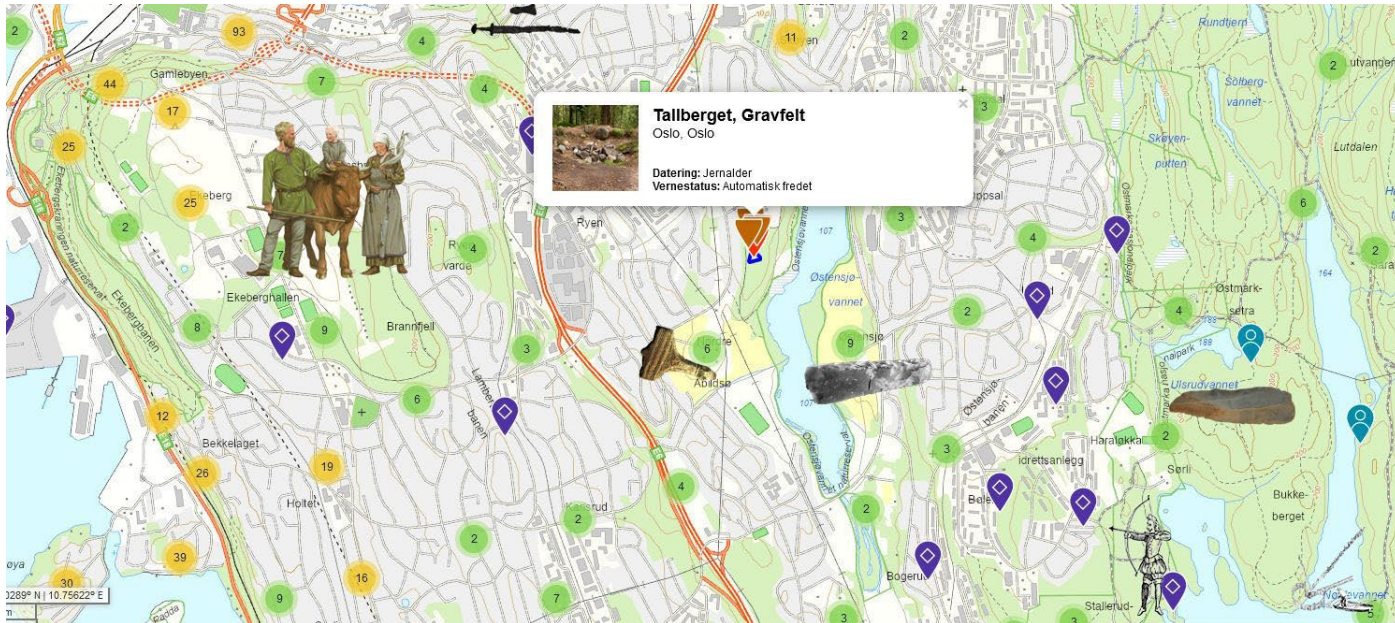
Facebook

Du finner oss også på Facebook. Denne sida er viktig for å nå medlemmene, for å skaffe nye medlemmer og for å trekke folk til arrangementene våre.

Møter i 2023

Tirsdag 14. februar, årsmøte kl. 18:30; foredrag kl. 19.00 - NORDRE SKØYEN

Østensjøområdet fra fangst- og fiskesamfunn til ei jordbruksgrønd

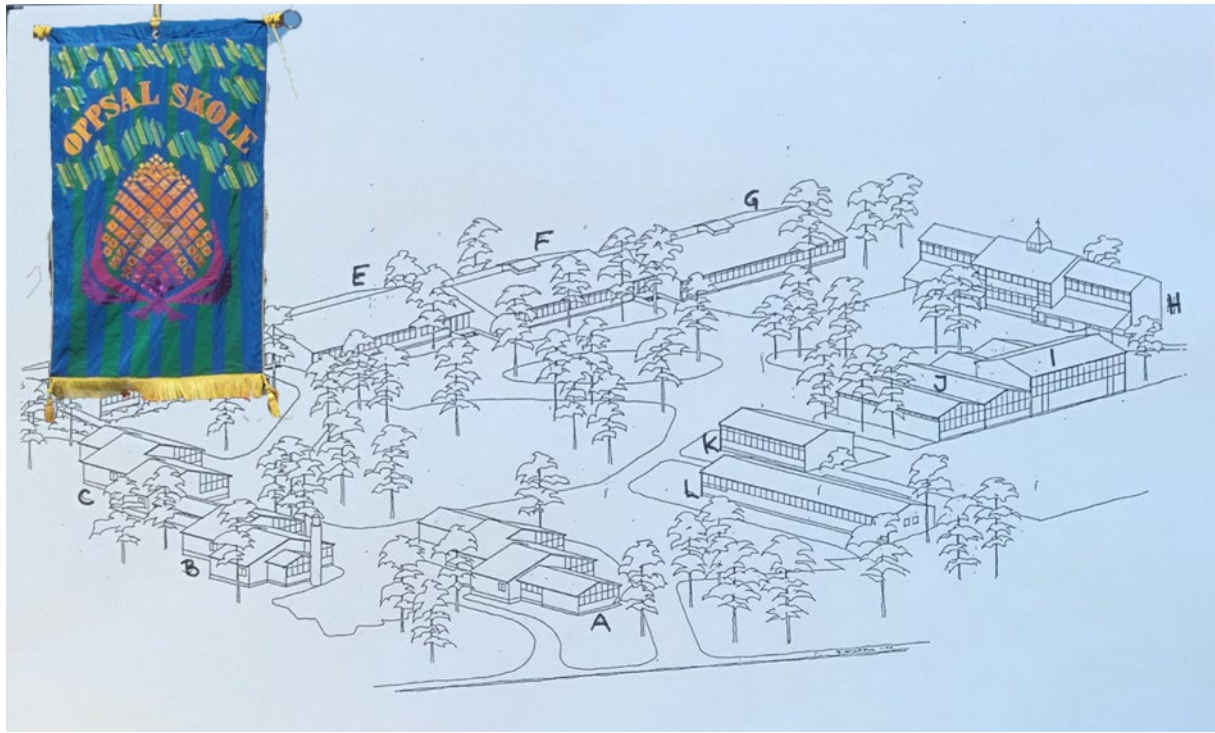
Vår redaktør og arkeolog Frode C. Jakobsen fortalte om utviklingen i området vårt fra istid til vi finner spor av de første gårdene. Vi fikk høre historien om spor av fangst og fiske fram til etableringen av gårdene i Óslóhverfi /Oslogrenda som er det gamle navnet på jordbruksgrenda rundt Østensjøvannet. Frode har skrevet om noe av dette i Rundt vannet og serverte detaljert kunnskap om både metodikk og kilder.

Det var som vanlig servering av kaffe og boller til de rundt 50 frammøtte.

Torsdag 16. mars kl. 19:00 - OPPSAL SKOLE GULLSMEDEN

Oppsal skoles historie

Bjørn Solheim har vokst opp på Oppsal, han har sjøl gått på Oppsal skole. Etter avslutta lærerutdanning tok han jobb som på Oppsal skole. Som nylig pensjonist har han skrevet Oppsal skoles historie. Han delte utvalgte deler av dette fascinerende materialet med oss. Tidligere rektor Odd Uglem bisto med framføringa av Bjørns presentasjon.

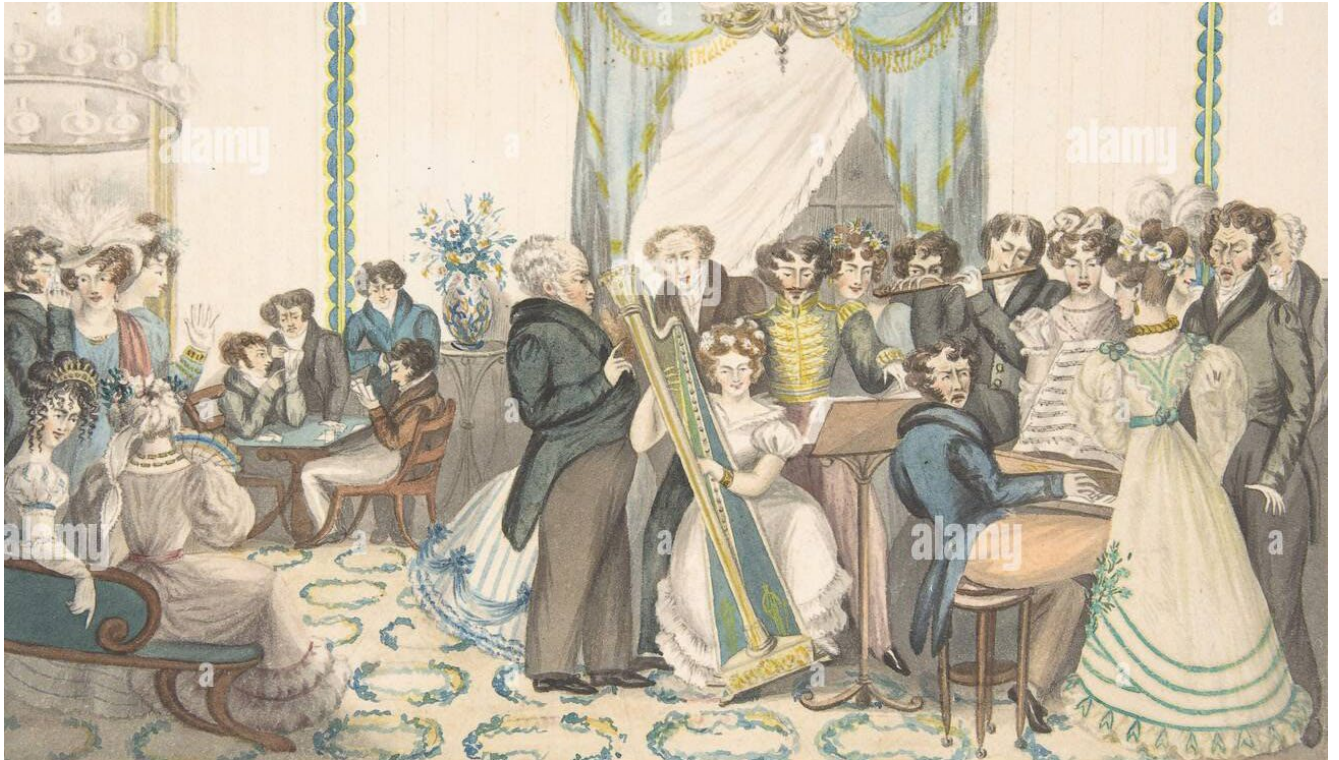
Skolen har hatt en sentral plass i bydel Østensjø's historie. Et eksempel på det er idrettsmiljøet som var berømt og svært aktivt. Vi fikk høre et interessant og artig utvalg av viktige hendelser i skolens historie. Det var også plass til et fornøytelig knippe historier fra Bjørns lærergjærning.

Vi fikk låne Gullsmeden i inngangspartiet på Oppsal skole. Det møtte fram rundt 230. Spørrerunden avslørte at her var det mange som kjente både skolen og foredragsholderen. Det som vanlig servering av kaffe og boller.

Onsdag 19. april kl. 19:00 - NORDRE SKØYEN

Tilbake til Nordre Skøyen hovedgård på 1800-tallet

På de store gårdene i Kristiania/Aker var det på 1800-tallet ofte storslåtte selskaper. Populært var musikk og diktlesning. Vårt kjære Nordre Skøyen var ikke noe unntak og vi vet at både Camilla Wergeland og broren Henrik var gjester her. Henrik har til og med skrevet et storslått dikt som hyller et av maleriene som hang på gården den gangen.

Mindre kjent er at døtrene til gårdeierne på Abildsø og Nordre Skøyen utviklet seg til for datiden kjente pianister. Både Frederike Trepka (Abildsø) og Charlotte Thygeson holdt offentlige konserter, Frederike Trepka i Christiania og Charlotte Thygeson i Bergen, Kristiansand og Christiania samt i Roma! Deres mødre var i sin tid aktive i kulturlivet som henholdsvis pianist (Trepka) og amatørskuespiller (Pløen/Thygeson).

Rundt 60 var samlet i de flotte stuen på Nordre Skøyen denne kvelden. Vår redaktør Frode C. Jakobsen fortalte fra livet på gården på 1800-tallet.

Gjennom kontakter engasjerte vi den unge pianisten Victoria Ulriksen til å spille musikk fra tiden.

Hun gav vakre og virtuose fremføringer av disse verkene:

- W. A. Mozart klaversonate nr. 14 i c-moll KV 457
- F. Chopin: Barcarolle op. 60
- Thomas Tellefsen: Mazurka No. 5 i D-dur Op. 14
- Thomas Tellefsen: Nocturne i F-dur Op. 2

Pianoet var nystemt for anledningen. Thomas Tellefsen var venn av Chopin. Det er en historie som knytter hans virke som musiker til de to døtrene også. Vi har fått kopiert noter til en komposisjon av Frederike Trepka på biblioteket i Bergen. Disse vil vi nok vurdere å bruke ved en senere anledning.

Noen av oss drømte oss tilbake til livet på storgården Nordre Skøyen. Det var servering av kaffe og boller. Gården «vår» som nå også er «kjent fra TV» ga igjen en stemningsfull ramme for kvelden.

Tirsdag 7. november kl. 19.00 - **Nordre Skøyen hovedgård**

Bjørn Lilleeng: "Jakten på Tvetenbråten"

Bjørn var historielagets første formann. Har skrevet en rekke artikler i historielagets publikasjoner og er en hyppig benyttet leder ved vandringer i distriktet. Foredraget denne gangen sirklet rundt de to artiklene Bjørn har skrevet i årboka for 2023: "*To danske innvandrere*" og "*Jakten på Tvetenbråten*". Rundt 50 ivrige fikk se og høre om en kvalifisert og avansert jakt på detaljene i historien rundt Bryn, bygda som ble en av Norges første stasjonsbyer.

Etter foredraget serverte vi kaffe og kortreiste kanelboller fra Bjerkes bakeri.

Julemøte - Tirsdag 28. november kl. 19.00 - Nordre Skøyen hovedgård

Siri Senje: "Camilla Collett"

Camilla Collett har i korte perioder bodd på Nordre Skøyen på 1830-tallet og har også skrevet en novelle med inspirasjon fra stedet. Novellen utleverer de stive omgangsformene som preget borgerskapet på.

Siri Senje arbeider med litteratur og drama på Høyskolen Kristiania og har skrevet en biografi om Camilla.

Hun fortalte, leste høyt og illustrerte med bilder. De mer enn 60 fram møtte fikk oppleve en sjeldent engasjert formidler. Det var tydelig at Siri Senje kjenner emnet ut og inn og at hun setter Camilla Collett høyt.

Flertallet forlot nok stedet med et nytt syn på en av Norges viktigste forfattere.

I lagets beste juletradisjon ble det servert historisk bakst og kaffe! Oppskriften er tatt fra Ragnhild Hutchisons blogg - Historie i praksis.

Jomfru Elisabeth Truchs julekake fra 1847. (2 små julekaker): 4 dl melk (lunken), 100 g usaltet smør (smeltet), 0,5 dl gjær, 75 g sukker, 520 g mel, 5 g kanel, 1 g kardemomme, sitronskall, 150 g rosiner, 50 g korint, 50 g sukat

VANDRINGER i 2023

Lørdag 22. april kl. 12.00

Fra stasjonsbyen på Bryn til kruttfabrikken og langs elva mot fjorden

Vi samlet oss på Bryn og endte opp ved Kruttfabrikken.

Bjørn Lilleeng kjenner området og industrihistorien ut og inn og øste kunnskap over oss rundt 60 fram møtte.

Lørdag 6. mai kl. 12.00

Fra Østensjø skole langs oldtidsveien til Oppsal

Leif-Dan Birkemoe vet det meste om området vårt. Vi startet på Søndre Skøyen gård. Etter presentasjon av den og historien rundt tok vi oldtidsveien i retning Oppsal. Det ble også noen avstikkere underveis siden det «skjuler seg» mye langs veien.

Lørdag 26. august kl.12.00

Historien rundt Nøklevann

Frode Jakobsen ledet vandring fra Rustadsaga og fortalte om Rustadsaga, Katisa, Bremsrud og Sarabråten etter hvert som de dukka opp. Vi vil hadde betjente informasjonspunkter på Rustadsaga, Katisa, Bremsrud og Sarabråten. Vi hadde med ferske «roll opper» om Rustadsaga, Katisa og Sarastua. På informasjonspunktene presenterte flere engasjerte utvalgte deler av historien knytta til stedet. Inne på Sarabråten samla vi alle. Flere av skuespillerne som var klare for Spillet om Sarabråten møtte opp i fullt kostyme og lagde blest om den kommende forestillingen.

Vi fokuserte på disse stedene:

RUSTADSAGA - plass med både sag og veveri og servering

KATISA - plassen som deler navnet med et fiskeredskap

BREMSRUD/JØRGENSRUD - gårdsbruk fra middelalderen

SARABRÅTEN - stedet som fikk en av Norges første hytter

DEN SISTE STUA PÅ SARABRÅTEN - historien om hvor ble flytta og når den forsvant

ØSTENSJØ TEATERSELSKAP OG SPILLET OM SARABRÅTEN - engasjerte skuespillere gir oss smakebiter fra forestillingen

SKOGBRUKET OG PLANKEADELEN - historien om gullalderen som oppgangssaga gjorde mulig